

Хмарним, вітряним весняним днем Лондон переслідував дрібне шахтарське містечко висохим дном старого Північного моря.

За кращих часів Лондон нізащо б не спокусився на таку мізерну здобич. Це велике самохідне місто зазвичай полювало на значно більші поселення, для чого подорожувало на північ — аж до Крижаної Пустки — і на південь, до берегів Середземномор'я. Але віднедавна всяка пожива порідшала, і зголоднілі великі міста дедалі частіше хижо поглядали на Лондон. Упродовж десяти років він переховувався у сирому, гористому західному краї, який, за словами гільдії істориків, колись був островом Британія. Упродовж десяти років він живився лише фермерськими містечками і нерухомими поселеннями, що тулилися до пагорбів. Нарешті лорд-мер вирішив, що настав час вести місто перешийком на великі мисливські угіддя.

Лондон не встиг дістатися й середини, коли чатові на високих вежах помітили за двадцять миль шахтарське містечко, що вгризалось у солончак. Лондонці сприйняли це як знак богів, і навіть лорд-мер (який не вірив ані в богів, ані у віщі знаки) подумав, що це непоганий початок маршу на схід, тож наказав розпочати переслідування.

Шахтарське містечко побачило загрозу й дремуло, але велетенські гусениці під Лондоном оберталися все швидше й швидше. Невдовзі місто вже летіло повним ходом — рухома гора з металу, що, як весільний торт, здіймалася на сім ярусів угору.

Нижні рівні задихалися у диму двигунів, вище білили вілли можновладців, а нагорі, за шістсот метрів від потрісканого ґрунту, на куполі собору Святого Павла, височів золотий хрест.

Коли все почалося, Том стирав пил з експонатів у залі природознавства Лондонського музею. Відчувши бурмотіння двигуна і тремтіння металевої підлоги, він озирнувся і побачив, як зі скрипом захиталися на мотузках макети китів і дельфінів, підвішені під галерейним дахом.

Він не злякався. Том жив у Лондоні упродовж усіх своїх п'ятнадцяти років і звик до його рухів. Він знав, коли місто змінює курс і набирає швидкість. І тепер відчув радісне збудження — стародавній захват мисливця, притаманний всім лондонцям. Здобич у полі зору! Він покинув щітки з ганчір'ям і притис руку до підлоги, щоб відчути вібрації, які доносилися туди аж з машинного відділення у Нутрі. Так, це воно — глибинне калатання допоміжних моторів, ритмічний стукіт, що відлунював аж у кістки, немов грюкіт велетенських барабанів.

На іншому кінці галереї відчинилися двері, і влетів Чадлі Помрой — зі скуйовдженим чубом і червоним від обурення обличчям.

— Що, іменем Квірка?.. — випалив він, витріщившись на китів, що оберталися під стелею, й опудала птахів, що трусилися у скринях, немов знову готувалися до польоту. — Підмайстре Натсворсі! Що тут відбувається?

— Гонитва, сер, — відповів Том, дивуючись, що заступник голови гільдії істориків примудрився стільки прожити у Лондоні й досі не відчувати биття його серця.

— Напевне, велика пожива, — розповідав він. — Запустили всі допоміжні двигуни. Такого не було цілу вічність. Схоже, Лондону знову всміхається доля!

— Пха! — пирхнув Помрой, дивлячись, як виставкові шафи стогнуть і трусяться під гуркіт двигунів. Найбільший з макетів — істота під назвою «синій кит», що вимерла тисячі років тому, — похитувався на мотузках, наче дитяча гойдалка.

— Може, і так, Натсворсі, — сказав він. — Але краще б гільдія інженерів встановила в цій будівлі якісь амортизатори. У нас є дуже тендітні експонати. Це не годиться. Це ні на що не годиться.

Він витягнув з бриж довгої чорної мантиї брудну хустину й промокнув обличчя.

— Благаю, сер, — попросив Том, — пустіть мене на оглядовий майданчик подивитися на погоню. Хоч на пів години. Ми багато років не полювали...

Помрой ошелешено подивився на нього.

— Безперечно ні, підмайстре! Глянь, скільки пилу піднялося через хитавицю! Усі експонати треба очистити й перевірити.

— Це несправедливо! — крикнув Том. — Я щойно прибрав усю залу!

І одразу ж пошкодував про це. Старий Чадлі Помрой був не такий суворий, як інші гільдійці, але не став би терпіти зухвалості від підмайстра третього класу. Він витягнувся на весь зріст (а вгору він був не набагато більший, ніж вшир) і нахмурився так суворо, що густі брови майже повністю закрили знак гільдії.

— *Життя* несправедливе, Натсворсі, — загримав він. — Ще раз даси волю язикові — підеш на вахту в Нутро, одразу ж після гонитви!

З усіх кошмарних обов'язків підмайстрів третього класу Том найбільше ненавидів вахту в Нутрі. Він моментально замовк і покірливо вступився у бездоганно виглядну носачку чобіт на ногах старшого куратора.

— Тобі наказано працювати тут до сьомої, тож *працюватимеш* до сьомої, — вів далі Помрой. — А я тим часом обговорю з кураторами цю жахливу трясовицю...

Він пішов, щось белькочучи під ніс. Том подивився йому вслід, потім зібрав знаряддя і з нещасним виглядом повернувся до роботи. Зазвичай він залюбки прибирав, особливо у цій залі, серед милих, побитих міллю опудал і синього кита з широкою сумною усмішкою. Коли ставало нудно, він занурювався у фантазії, де перетворювався на героя, який рятував прекрасних дівчат від летючих піратів, не давав Лізі протирухівців знищити Лондон, після чого всі жили довго й щасливо. Але як фантазувати, коли все місто спостерігає першу за цілу вічність пристойну гонитву?

Він зачекав двадцять хвилин, але Чадлі Помрой не повертався. Зала стояла порожнем. По середах відвідувачів у музей не пускали, і в більшості старших гільдійців і підмайстрів другого класу був вихідний. Що поганого в тому, щоби вислизнути на десять хвилин і хоча б одним оком подивитися, що там відбувається? Він сховав мішок зі знаряддям за опудалом яка, що зручно стояло поруч, і побіг під танечними тіннями дельфінів на підлозі.

Аргонові світильники у коридорі теж танцювали, поливаючи світлом металеві стіни. Повз Тома

пробігли двійко гільдійців у чорних плащах, і він почув скиглення старого доктора Аркенгарта:

— Вібрації! Вібрації! Вся кераміка 35-го століття поб'ється!

Том зачекав, доки вони зникнуть за рогом, відтак потихенько вислизнув до найближчих сходів і пройшов через залу 21-го століття, повз величезні пластикові статуї Плуто і Мікі, звіроголових божеств зниклої Америки. Після цього пробіг головною залою, де стояли експонати, що якимось дивом пережили тисячоліття після того, як Прадавні під час Шістдесятихвилинної війни знищили себе орбітальними атомними ракетами і бомбами зі штучними вірусами. Через дві хвилини він прослизнув через чорний хід і опинився серед галасу і метушні Тоттенгем-корт-роуд.

Лондонський музей стояв у самісінькому центрі другого ярусу, у метушливому районі під назвою Блумзбері. Над дахами, немов іржаве небо, нависало підчерев'я першого ярусу. Том не переживав, що хтось помітить його у натовпі на темній, людній вулиці, поки він проштовхується до витріщайки поруч із ліфтовою станцією на Тоттенгем-корт-роуд. Там він вперше побачив далеку здобич — нечітке, синьо-сіре зображення з камер, розташованих на шостому ярусі.

— Місто зветься Солтгук, — виголошував голос з гучномовця. — Це гірничка платформа з дев'ятьма сотнями мешканців. Наразі воно рухається на схід зі швидкістю вісімдесят миль на годину, але, за прогнозом гільдії навігаторів, Лондон наздожене його до заходу сонця. За перешийком нас чекає чимало здобичі. Зайвий доказ мудрості нашого безцінного лорд-мера, який вирішив знову повести Лондон на схід...

«Вісімдесят миль на годину», із захватом подумав Том. Це неймовірна швидкість. Якби опинитися на оглядовому майданчику, відчутти вітер в обличчя! У нього, напевне, і так будуть неприємності. Хіба кілька хвилин на щось вплинуть?

Він побіг і невдовзі опинився біля парку Блумзбері, на відкритій місцині на краю ярусу. Колись там був справжній парк, з деревами й качиними ставками, але через відсутність здобичі його перетворили на горód, і на місці галявин з'явилися капустані поля й лотки з водоростями. Втім, оглядові майданчики — балкони, підняті над краєм ярусу, звідки лондонці могли милуватися краєвидами, — залишили. Том поспішив до найближчого. Там зібрався ще більший натовп, у якому він помітив кількох людей у чорних мантиях гільдії істориків, удав із себе безтурботного роззяву і протиснувся до перил. До Солтгука залишалося миль п'ять. Він відчайдушно рвався вперед, випльовуючи з труб чорний дим.

— Натворсі! — пролунав гучний голос, й у Тома замерло серце.

Він озирнувся і побачив, що стоїть поруч з Мелліфантом, кремезним підмайстром першого класу, який усміхнувся і сказав:

— Хіба не чудово? Гірнична платформа з сухопутними двигунами С20! Саме те, що потрібно Лондону!

Герберт Мелліфант був найгіршим із причеп; він не лише вичікував нагоди вдарити чи запхати головою в унітаз, він прагнув дізнатися усі твої секрети й печалі, щоби потім брати на кпини. Йому подобалося зачіпати Тома, дрібного й сором'язливого, який не мав друзів, що заступилися б за нього. Том не міг відповісти йому, адже родичі Мелліфанта заплатили,

щоби той став підмайстром першого класу, а сирота Том залишався у третьому. Він знав, що Мелліфант заговорив до нього тільки для того, щоби вразити вродливу юну історичку Клайті Поттс, яка стояла поруч. Том кивнув і відвернувся, зосередившись на гонитві.

— Дивіться! — скрикнула Клайті Поттс.

Відстань між Лондоном і здобиччю швидко зменшувалася, коли це від Солтгука відділився якийсь темний предмет. За ним ще один, і ще. Повітроплави! Натовп на лондонському оглядовому майданчику заволав від захвату, а Мелліфант сказав:

— А-а, крилаті крамарі. Вони знають, що місто приречене, от і тікають, поки ми його не поглинули. Інакше ми заберемо їхні товари разом з усім, що є в місті!

Том з радістю відзначив, що Клайті Поттс вочевидь нудно з Мелліфантом: вона була на рік старша і, напевне, вже знала про все це, адже склала іспит і мала на лобі татування у вигляді емблеми гільдії.

— Дивись! — знову вигукнула вона, перехопивши з посмішкою погляд Тома. — Глянь, як злітають! Хіба не чарівно?

Том відкинув з обличчя пасма скуйовдженого волосся і вперся поглядом в повітроплави, що, злітаючи, прямували під синювато-сірі хмари. На мить йому закортіло потрапити в один з них і летіти назустріч сонцю. Якби ж тільки бідолашні батьки не покинули його на милість гільдії навчатися на історика! Він мріяв би стати юнгою на аерокліпері і побачити всі міста світу: Пуерто-Анджелес, що дрейфує у блакитному тихоокеанні, Аркангел, що на залізних полозах ковзає замерзлими північними морями,